

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av elmarknadslagen och 14 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av elmarknadslagen och 14 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (RP 265/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 19/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

1. Riksdagen förutsätter att statsrådet bereder kompletterande bestämmelser om beräkningsgrunderna för skälig avkastning inom ramen för EU-lagstiftningen om elmarknaden och EU-domstolens kommande rättspraxis.
2. Riksdagen förutsätter att statsrådet före valperiodens slut utifrån en beredning på bred bas och en heltäckande konsekvensbedömning utreder behoven av att ändra bestämmelserna om direktledning för att möjliggöra energikoooperativens verksamhet som en ändamålsenlig del av energisystemet.
3. Riksdagen förutsätter att arbets- och näringsministeriet följer genomförandet av lagändringarna och deras genomslag och lämnar en utredning om detta till riksdagen under nästa valperiod.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av elmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i elmarknadslagen (588/2013) 119 § 3 mom., sådant det lyder i lag 590/2017,

Riksdagens svar RSv 109/2021 rd

ändras 4 § 2 mom., 19 § 2 mom., 26 a § 1 mom., 52 §, 100 § 2 mom. och 119 § 2 mom., av dem 26 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 590/2017, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1430/2014 och 108/2019, en ny 5 a-punkt och till 13 § 2 mom. en ny 2 a-punkt, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5 a) *direktledning* en elledning som ansluter en separat produktionsenhet till en separat kund och en elledning som ansluter en producent och en elleverantör till deras egna lokaler, dotterföretag eller kunder för direkt elleverans,

4 §

Tillståndsplikt för elnätsverksamhet

Tillståndsplikten omfattar inte

1) elnätsverksamhet där endast en fastighets eller en motsvarande fastighetsgrupps interna elleveranser sköts med hjälp av elnätet,

2) eldistribution genom en direktledning, om den el som distribueras har producerats vid småskalig elproduktion.

13 §

Byggande av distributionsnät

Andra får bygga distributionsnät på ansvarsområdet, om

2 a) det är fråga om en direktledning genom vilken småskalig elproduktion ansluts till ett eldriftsställe eller till en fastighets eller motsvarande fastighetsgrupps nät,

19 §

Skyldighet att utveckla nätet

Elnätet ska planeras, byggas och upprätthållas så att

1) det uppfyller kvalitetskraven på elnätsverksamhet och den tekniska kvaliteten på elöverföringen och eldistributionen också i övrigt är god,

Riksdagens svar RSv 109/2021 rd

- 2) det och elnätstjänsterna fungerar tillförlitligt och säkert vid normala klimatrelaterade, mekaniska eller andra yttre störningar som kan förutses,
 - 3) det och elnätstjänsterna fungerar så tillförlitligt som möjligt vid störningar under normala förhållanden och vid sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011),
 - 4) det är kompatibelt med elsystemet och vid behov kan anslutas till ett annat elnät,
 - 5) driftställen, kraftverk och ellager som uppfyller kraven kan anslutas till elnätet,
 - 6) nätinnehavaren kan producera överförings- och distributionstjänster för nätanvändarna på ett kostnadseffektivt sätt,
 - 7) nätinnehavaren utöver kraven i 1—6 punkten kan fullgöra de övriga skyldigheter som hör till nätinnehavaren eller som denne ålagts med stöd av denna lag.
- — — — —

26 a §

Höjning av avgifter för elöverföring och eldistribution

Nätinnehavaren får höja sina avgifter för elöverföring och eldistribution med högst 8 procent jämfört med de avgifter som nätinnehavaren tagit ut för elöverföring och eldistribution under de tolv månader som omedelbart föregår höjningen. Om nätinnehavaren under den period på tolv månader som börjar från och med höjningen höjer avgifterna för elöverföring och eldistribution ytterligare, får summan av de avgiftshöjningar som tas ut under denna tid inte heller överstiga 8 procent av beloppet av de avgifter som tagits ut under de tolv månader som föregick den första höjningen.

— — — — —

52 §

Utvecklingsplan för distributionsnät

Utvecklingen av distributionsnätsinnehavarens distributionsnät ska grunda sig på en öppen utvecklingsplan för distributionsnätet som ska innehålla

- 1) en plan för de centrala investeringar i distributionsnätet som behövs för upprätthållande av överföringskapaciteten i distributionsnätet samt för anslutning av ny elproduktionskapacitet och nya laster till distributionsnätet under de följande tio åren, inklusive laddningspunkter för elfordon och behov av landströmsförsörjning för havsgående fartyg och fartyg i inlandssjöfart,
- 2) de åtgärder som leder till att kraven enligt 51 och 119 § uppfylls och upprätthålls i distributionsnätet,
- 3) en plan för eventuell användning av flexibilitet i elförbrukningen, ellager, distributionsnätsinnehavarens energieffektivitetsåtgärder och andra resurser som ett alternativ till en utvidgning av distributionsnätets överföringskapacitet,
- 4) lämpliga jämförelser av kostnadseffektiviteten hos utvecklingsåtgärderna för distributionsnätet.

Utvecklingsplanen ska innehålla detaljerade åtgärder som är fördelade på perioder om två kalenderår och som systematiskt och långsiktigt förbättrar distributionsnätets tillförlitlighet och säkerhet och som leder till att distributionsnätet uppfyller de krav som föreskrivs i 51 och 119 §. I utvecklingsplanen ska man utifrån nätanvändarnas rimliga behov fästa vikt vid att eltillgången

Riksdagens svar RSv 109/2021 rd

tryggas på elförbrukningsplatser med funktioner och tjänster som är viktiga för att säkerställa ledningen av och säkerheten i samhället, befolkningens försörjning eller näringslivets funktionsförmåga. Utvecklingsplanen ska säkerställa öppenheten när det gäller behövliga flexibilitetstjänster på medellång och lång sikt. Vid placeringen av de elledningar som ingår i utvecklingsplanen ska man i den mån det är möjligt utnyttja dragningar som är gemensamma med andra samhällstekniska nät.

Utvecklingsplanen ska utarbetas minst vartannat år. Distributionsnätsinnehavaren ska höra relevanta nätanvändare och innehavare av stamnät och högspänningsdistributionsnät om utvecklingsplanen. Distributionsnätsinnehavaren ska publicera utvecklingsplanen tillsammans med resultaten av hörandet.

Utvecklingsplanen och resultaten av hörandet ska lämnas till Energimyndigheten. Energimyndigheten har rätt att inom sex månader från det att den mottagit planen kräva att distributionsnätsinnehavaren gör ändringar i den, om

- 1) planen inte uppfyller de krav som anges i 1 och 2 mom.,
- 2) det finns anledning att misstänka att de åtgärder som ingår i planen inte leder till att kraven enligt 51 och 119 § uppfylls, eller
- 3) de åtgärder som ingår i planen som helhet betraktade inte är kostnadseffektiva jämfört med alternativa åtgärder som uppfyller kraven.

Energimyndigheten får utfärda närmare föreskrifter om de uppgifter som ska ges i utvecklingsplanen, om hur planen ska lämnas till Energimyndigheten samt om ordnandet av det hörande som avses i 3 mom.

100 §

Standardsättning på grund av avbrott i eldistributionen eller elleveransen

Av slutförbrukarens årliga avgift för överföringstjänsten utgör standardsättningen

- 1) 10 procent, när avbrottet har varat minst 12 timmar men mindre än 24 timmar,
 - 2) 25 procent, när avbrottet har varat minst 24 timmar men mindre än 48 timmar,
 - 3) 50 procent, när avbrottet har varat minst 48 timmar men mindre än 72 timmar,
 - 4) 100 procent, när avbrottet har varat minst 72 timmar men mindre än 120 timmar,
 - 5) 150 procent, när avbrottet har varat minst 120 timmar men mindre än 288 timmar,
 - 6) 200 procent, när avbrottet har varat minst 288 timmar.
-

119 §

Övergångsbestämmelse om driftsäkerheten i ett distributionsnät

Om andelen jordkablar i det medelspanningsnät som hör till distributionsnätsinnehavarens ansvarsområde har varit högst 60 procent den 31 december 2018, ska distributionsnätsinnehavaren inom sitt ansvarsområde uppfylla kraven i 51 § 1 mom. 2 och 3 punkten senast den 31 december 2036. Kraven ska då uppfyllas senast den 31 december 2028 för minst 75 procent av alla som använder distributionsnätet, med undantag för fritidsbostäder.

Riksdagens svar RSv 109/2021 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 100 § 2 mom. träder dock i kraft först den 20 .

Energimyndigheten ska bevilja nätinnehavaren en i 14 § 3 mom. i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) avsedd förlängning av utjämningsperioden för underskott till underskottets hela belopp, om nätinnehavaren har ansökt om förlängning för ett underskott som uppkommit under den tillsynsperiod som upphörde den 31 december 2019. Energimyndigheten kan dessutom på ansökan av nätinnehavaren fortsätta den förlängning av utjämningsperioden för underskott som uppkommit under den tillsynsperiod som upphörde den 31 december 2019 med högst fyra år. En förutsättning för förlängningen är att nätinnehavaren trots den beviljade förlängningen inte har kunnat täcka underskottet i sin helhet på grund av en begränsning av höjningen av avgifterna för överföring och distribution enligt 26 a § i denna lag. Förlängningen gäller i detta fall den del av underskottet som nätinnehavaren inte har kunnat täcka på grund av en begränsning av höjningen av avgifterna för överföring och distribution enligt 26 a §. Ansökan ska göras under giltighetstiden för den beviljade förlängningen, dock tidigast sex månader innan förlängningen löper ut.

Om eldistributionen eller elleveransen har varit avbruten vid ikraftträdandet av 100 § 2 mom., anses vid tillämpningen av 2—5 punkten i det momentet avbrottet ha börjat vid ikraftträdandet av det momentet.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) rubriken för 14 § samt 14 § 3 mom., av dem 14 § 3 mom. sådant det lyder i lag 589/2017, som följer:

14 §

Energimyndighetens beslut efter tillsynsperioden

Energimyndigheten kan av vägande skäl på ansökan av en nätinnehavare förlänga den i 1 mom. avsedda utjämningsperioden för överskott eller underskott med högst fyra år. Energimyndigheten ska på ansökan av en nätinnehavare förlänga utjämningsperioden för underskott med högst fyra år, om nätinnehavaren inte har kunnat täcka underskottet i enlighet med 1 mom. på grund av en begränsning av höjningen av avgifter för överföring och distribution enligt 26 a § i elmarknadslagen eller 24 § i naturgasmarknadslagen. Förlängningen gäller i detta fall den del av underskottet som nätinnehavaren inte har kunnat täcka på grund av en begränsning av höjningen av avgifter för överföring och distribution enligt 26 a § i elmarknadslagen eller 24 § i naturgasmarknadslagen. Ansökan ska göras innan utjämningsperioden löper ut.

Riksdagens svar RSv 109/2021 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 23.6.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare